

XXVI. Virksomhedsteori konference

Røsnæs kursuscenter 6.-8. november 2015

Mennesket tilbage i samfundet!

Gennem menneskeslægtens historie forvandles individerne fra biologisk determinerede væsner til individer, hvis handlen stadig mere struktureres af (samfundsmæssigt) forudbestemte relationer, erfaringer, viden, redskaber. Det enkelte menneske kan kun være genstand for psykologien og pædagogikken ved at blive sat ind i rammen af relationsystemer, de handlemuligheder og begrænsninger, som subjektet er en del af, kort sagt subjektets virksomhed.

Temaet for dette års konference er "Mennesket tilbage i samfundet!" Særligt fokus er der på:

- Hvordan nutidens individualistiske ideologier påvirker faglige praksisser
- Hvordan vedtagne praksisser indskrænker eller udvider fagpersoners handlemuligheder
- Hvordan etableringen af livgivende menneskelige relationer i arbejdet med samfundets vanskeligst stillede grupper udfordres.

Hvordan kan virksomhedsteorien forklare disse processer og fænomener, og hvordan kan virksomhedsteorien udgøre et modsvar?

Program

Fredag

- 17.00 Ankomst
- 18.00 Aftensmad
- 19.15 Velkommen til og præsentation af årets tema
- 19.30 Oplæg af Uffe Juul Jensen: Frihed**
Rammen for oplægget er som følger: Den placering marxismen (menneskets væsen er ikke det enkelte iboende, men indbegrebet af de samfundsmæssige relationer) giver mennesket, og som virksomhedsteorien gør endnu mere konkret, har væsentlige etiske implikationer. Måske bedst udtrykt i Det kommunistiske partis manifest, om det klasseløse samfund:
...hvor hver enkelts fri udvikling er betingelsen for alles fri udvikling.
Dette – lad os kalde det – "befrielsesprojekt" har stadig gyldighed, og stiller omfattende krav til, også hvordan vi indretter pædagogiske, psykologiske, sociale praksisser netop nu.

Lørdag

- 8.30 Morgenmad
- 9.30 Oplæg af John Bertelsen: Socialpædagogikkens store svigt mod børnene – og psykologiens følgeagtighed**
Da socialpædagogik omkring 1980 blev en uddannelse glemte man fagets progressive forståelser og historie. Den hjemlige tradition blev uddannelsens indhold – og fagets selvforståelse. De vildfarne og vanskelige børn og unge skulle retledes. Socialpædagogikken påtog sig villigt opgaven. Vekslede

diagnoser og psykologiske forslag angav retning for den pædagogiske indsats .Det gjaldt tidligere – og desværre også nu.

Glemte blev socialpædagogik som frigørende projekt, hvor børnenes deltagelse, med- og selvbestemmelse i samfundslivet var kernen. Solidariteten med børnene forsvandt, de blev årsag.

Vores tid skal er selvsagt en anden end begyndelsen af 1900 tallet, hvor O. Rühle, P. Blonskij, O.F.

Kanitz, A. Makarenko, Max Adler o.a. udformede deres sociologi og pædagogik. I dag synes de indsigter glemte. Det er ufortjent.

10.30 Pause

11.00 Oplæg af Brian Borup og Sofie Pedersen: Virksomhedsteori i praksis

Med udgangspunkt i oplægsholdernes egen praksis vil oplægget give bud på, hvordan en virksomhedsteoretisk tilgang kan anvendes i arbejdet med socialt og psykisk belastede unge. Oplægget vil bl.a. se på, hvordan unge med udgangspunkt i tilværelsespsykologien og begrebet tilværelseskompetencer kan støttes i at blive aktører i eget liv. Oplægget vil også komme ind på nogle af de udfordringer, der kan være forbundet med at implementere en virksomhedsteoretisk funderet tilgang i en tid, hvor mere individualistiske ideologier er dominerende.

12.00 Frokost

13.30 Oplæg af Nadja Prætorius: Opgøret med konkurrencestatens primitive menneskesyn

En stigende samfundsmæssig markedsførelse af mennesker og menneskelige relationer er for alvor slået igennem med det nuværende dominerende økonomiske samfundssyn. Særligt i det omsorgsarbejde, der varetages af den offentlige sektor, gøres ansatte og ledere til agenter for en økonomisk tankegang, og konsekvensen er risikoen for en fremmedgørelse og reduktion af mennesket. Mennesket ses som et kapitalgode, der med sine ressourcer og kompetencer ikke blot tjener til at skabe og aftage produkter og ydelser, men hvis opgave det er at lade sig selv produktudvikle som led i den samfundsmæssige totalmobilisering af arbejdskraften. Hvad betyder dette for det enkelte menneske og for muligheden for at etablere livgivende relationer, og hvad kan psykologien som videnskab stille op?

14.30 Pause

15.00 Gruppediskussion om årets tema med udgangspunkt i oplæggene

17.30 Pause

18.00 Aftensmad

Søndag

8.30 Morgenmad

9.30 Oplæg af Charlotte Mathiassen og Anne Maj Nielsen, begge lektorer på DPU, Aarhus Universitet: Mennesket ind i samfundet – om intentionalitet og orienteringsmuligheder i regelrandzoner mellem legale og kriminelle fællesskaber

Forskningen i kriminalitet og resocialisering undersøger fra forskellige perspektiver den sociale integrations problem i grænsefelter mellem personers og fællesskabers legale og kriminelle regler og orienteringer. Disse grænsefelter kan begribes som regelrandzoner.

Regelrandzoner er sammenhænge hvor forskellige samfundsmæssige, kulturelle og/eller juridiske regelsystemer støder sammen og hvor de deltagende personer må forholde sig til forskellige regelsystemer samtidig. I en regelrandzone udfordrer to eller flere eksplicitte og modsatrettede fællesskabers regelsystemer forestillingerne om, hvad der er det rette at opleve, føle, mene og gøre. At der er tale om eksplicitte regelsystemer vil sige at der er tale om enten juridiske regler, dvs. love, eller subkulturelle regler i form af fx eksplicitte værdi- eller tros-systemer med dertil knyttede ritualer for handling, adfærd, sprogbrug m.m. Desuden omfatter disse eksplicitte regelsystemer også eksplicitte sanktionsregler og retningslinjer for straf, fx eksklusion, fysiske overgreb eller andet.

Et virksomhedsteoretisk perspektiv på regelrandzoner retter interessen mod hvordan forskellige virksomhedsformer og dermed forbundne relationelle fællesskaber bliver afgørende for både hvordan

personer i den aktuelle regelrandzone oplever (fx føler, tænker, vurderer) deres aktuelle situation og muligheder, og for personernes orienteringer og dermed hvilke intentioner, regler, normer og værdier, der kommer til at regulere deres handlinger og praksis.

Diskussionens referenceramme er teorier af bl.a. Leontjev, Vygotsky, Osterkamp, Gebauer & Wulf, Merleau-Ponty. Diskussionen bygger videre på en artikel i Psyke & Logos, forår 2015 (in press).

- 10.30 Nyt fra ISCAR
- 11.00 Oprettelse af en forening?
- 11.30 Planlægning af Røsnæs 2016
- 12.00 Frokost og tak for i år!